

Er zijn taalkwesties waarover heel verschillend kan worden gedacht. Taalkundige Frank Jansen behandelt iedere maand zo'n kwestie, en nodigt iedereen uit te reageren.

Moet de naam van streekproducten beschermd worden?

Moet fetakaas uit Griekenland komen? Volgens de Grieken wel, maar de Denen vinden hun feta ook feta. Sinds het Europese Hof de Grieken gelijk gegeven heeft, breidt de stroom van wettelijk beschermde streekproducten zich gestaag uit. Onlangs is besloten dat jenever alleen jenever mag heten als die uit de Lage Landen komt. Is die bescherming verstandig?

VOORSTANDER

Het is heel nuttig dat de EU regionale producten de bescherming geeft die zij verdienen. Dat is in het belang van de consument, die bij feta denkt aan Griekenland en bij de Opperdoezer Ronde aardappels aan het Noord-Hollandse Opperdoes. Hij neemt aan dat het product daar echt vandaan komt, en niet uit China. Daarnaast fungeert de beschermde naam als kwaliteitsgarantie. De streekproducten waar het hier om gaat, zijn natuurlijk niet voor niets bekend geraakt tot ver buiten de grenzen van de streek. Deze producten zijn bereid volgens beproefde ambachtelijke werkwijzen uit ingrediënten van de streek zelf. Zo komt de bijzondere smaak van de Opperdoezer Ronde direct voort uit de bijzondere bodemgesteldheid aldaar. De naamsbescherming is ook in het belang van de producent.

Antwoorden Taaltest

(zie bladzijde 35)

A. Spelling

1. a. brokaten
2. b. capuchon
3. a. koffiepad en b. coffeepad
4. a. troubadour
5. b. voluptueuze

B. Woordenschat

1. a. kunststof
2. b. snoeien
3. a. oksellapje tegen door-zweten
4. a. molgrijs

C. Zoek de fouten

1. *kortgeleden, amanuensis, impertinente*
2. *van nature een geboren leider is dubbelop, zelden*

D. Extra

Een liggend streepje boven een letter heet een 'macron'.

Die heeft er recht op dat zijn met zo veel moeite ontwikkelde product niet weggeconcurrereerd kan worden door een gelijknamig, inferieur massaproduct.

TEGENSTANDER

De manier waarop de EU de namen van streekproducten beschermt, berust op een statisch, dus verkeerd idee over taal. De plaatsaanduiding in de productnaam mag dan oorspronkelijk naar de plaats van herkomst verwezen hebben, maar geleidelijk is die betekenis gaan slaan op de wijze van bereiding. Dat beseft iedereen die liever niet heeft dat zijn wienerschnitzel in Wenen gebakken is. De EU-aanpak probeert dit heel gewone type taalverandering tegen te houden, iets wat tot mislukken gedoemd is.

De regionale productnamen zijn soms zelfs misleidend, want vaak komt het product ook nu niet uit de streek. Zo wordt een fors deel van de beroemde parmaham gemaakt van Nederlandse varkens, die eerst ons Nederlandse milieu belasten, dan naar een Nederlandse slachterij in de buurt van Parma gaan om daar geslacht en bereid te worden. Dit Parmezaanse voorbeeld maakt ook duidelijk dat het beleid producenten discrimineert. Wie zegt dat de bereidingswijze van varkens in Parma beter

is dan ergens anders? Waarom zou een talentvolle slager uit Den Dolder naar Parma moeten emigreren om zijn superieure parmahammen te kunnen slijten? Voor de beschermde producenten is de maatregel op korte termijn winstgevend, maar op de lange duur leidt hij tot verstarring, omdat er geen enkele impuls is om het product te verbeteren. Ten slotte valt te betwijfelen of de bescherming effectief is. Laatst dronk ik een prima niet-Hongaarse tokay die Okay heette.

Wat vindt u ervan? Is het goed om de namen van streekproducten te beschermen?

Geef voor 4 februari 2008 uw mening op onze website: www.onzetaal.nl/homofkuit. Of stuur een briefkaart met 'streekproducten: naamsbescherming' of 'streekproducten: geen naamsbescherming' naar de redactie van *Onze Taal*, Raamweg 1a, 2596 HL Den Haag. In de volgende aflevering de uitslag. ■

Uitslag vorige stemming

Moeten we van docenten in een vreemde taal eisen dat zij die taal als moedertaal hebben? Nee, dat is niet nodig, vindt een duidelijke meerderheid (146, oftewel 83,3%) van de inzenders. Slechts 29 van hen (16,6%) willen wel alleen vreemdetal docenten die hun moedertaal doceren. De vraag was voor veel inzenders aanleiding tot genuanceerde betogen op het forum, bijvoorbeeld over de wenselijkheid van moedertaalsprekers en anderen in een onderwijsteam, en over de toegevoegde waarde van een moedertaalsprekende docent in de laatste fase van het leren van een vreemde taal. Zie www.onzetaal.nl/homofkuit/ho712.php.